शाद्यःत्वामाकाशादिवदांतराःसंतःकर्थंबाह्यलोकानामावरकाइत्युपपद्यतेइत्याह् तएतेइति यान्ब्रह्माहजनएतेइतिकथमित्ययिमणसंबंधः एतेकेयेमहाभूतसंज्ञाः कथंघनलम्पपपनेइत्यनआह नस्पेति षष्ठीसमम्यर्थे तस्मिन्मारुतयुक्तेभ्रीआकाशामध्येभ्रमतियःस्रेहाश्रयोजलंतसंघातलमितिस्पष्टं एवंमानसस्य छष्टिमनिस्येवत स्विलोकाआटताइतियोजना ॥ १ ॥ तथाब्रह्मणास्रष्टानांजरायुजादीनांचैवंप्रत्येकंमानसानिपंचभूतानिसंति स्वमेतद्दर्शनात् ततश्वकथंब्रह्मसम्बन्धनामेवपंचानांभूतानांमहाभूतवंनास्मदादिस्रष्टानांभूतवं ानसस्यैवेत्यध्यायतात्पर्यम् अतएवद्वितीयशिरोवदस्याअसत्वंशागुक्तंगच्छते॥१६॥१७॥ इतिशांति∙मो∙नै∙भा∙ज्यशीत्यधिकशततमोऽध्यायः॥१८३॥ यतःसर्वेषांमानसत्वाविशोषात् प्रातिभासिकत्वेनश्चद्रभूतत्वं ईशस्तृष्टानांतुमहाभूतत्वं तथाच्यातिभासिकव्यावहारिकयोबोध्यावाध्ययोःप्रपंचयोभेदेएष्टव्यइतिआक्षेप्रतभिषायः ॥ १ ॥ अमितत्वमेवमहच्छ सामान्यादस्मदादीनामपीयंहष्टिःस्वप्नबन्म चत्मेरवेनमनसास्छा:पंचधातवआका 9 - 119911921192119811941

॥ श्रोचंघाणंरसःस्परोहिषिश्रेद्रियसंज्ञिताः॥ ५॥ चार्योनलबाध्यलमित्याहामितानामिति अमितेषुअमितलाहित्यर्थः यतःसंभवंयांतिततोहे हभयत्राविशेषात्नच्यावहारिकप्रातिभासिकयोर्महाभूतसंघयोर्भेदइत्यर्थः ॥३॥ कार्यमात्रेच्याप्तिप्रदर्शयन्तमितत्वमेवाह चेष्टेति खंक्कषिरं अत्रशारीद्रबोत्होहितादि तमः॥तस्माच्सलिलोपीडादुद्तिष्ठतमारुतः॥१०॥यथाभाजनमस्डिद्रंनिःशब्द्मिवलक्ष्यते॥तचांभसापूर्यमाणंसश्ब्द्रंकु ते ॥ १ ३ ॥ तस्मिन्वार्यंबुसंघषेदीमतेजामहाबलः ॥ प्राहुरभूदूष्वंशिखः छत्वानिस्तिमिरंनभः ॥ १४ ॥ अग्निःपवनसंयुक्तःसं संयोगाह्रनत्वमुपपदाते॥ १५॥ तस्याकाश्निपतितःस्रेहस्तिष्ठतियोपरः ॥ ससंघातत्वमापन्नोभूमित्वमनुगच्छति ॥ १६॥ ऽसंरुद्धनभसोतिनिरंतरे॥ भित्वाणेवतलंबायुःसमुलत्तिघोषवान्॥ १ २॥ सएषचरतेवायुरणंवोत्पीढसंभवः ॥ आकाशुस्था णेनांतथा ॥ भूमियौनिरिहज्ञेयायस्यांसर्वंत्रसूयते ॥ १७॥ इतिश्रीमहाभारतेशां॰मो॰ भ्रगुभरद्याजसंवादमानसभूतोत्प भूताभिसंज्ञिताः॥ १॥ यदास्डजलहस्ताणिभूतानांसमहामतिः॥ पंचानामेवभूतत्वंकथंसमुपपदाते ॥ १॥ अगुरुवाच अमितानांमहाशब्दोयांति तिशब्दोयमुपपदाते ॥ ३ ॥ चेषावायुःखमाकाशमूष्माग्निःसलिलंडवः॥ घथिवीचात्रसंघातःशारीरंपांचभौतिकं ॥ ४॥ इत्ये ॥ %॥ भरहाजउवाच तएतेघातवःपंचब्रह्मायानस्डजलुरा ॥ आटतायैरिमेलोकामहा ोध्यायः॥ १८३॥ रुतेऽनितः॥ ११॥ तथास्तिष् नमासाद्यत्रशांतिनाधिगन्छिति ततःसंटिलम्पक्तमसीवापर् तेकथनेत्र्यशीत्यधिकशततम नोभूतानीत्यर्थः ततश्वानंतत्वोत्पचत्वयो समाक्षिपतेज**ं॥** सोग्निमाँरुत सानांसवेगंधानांस्रहानांप्राां भूतानिसंभवं॥ ततसेषांमहा तःपंचभिभूतेयुक्स्थावरजगम

घातः कठिनंमांसास्थ्यादि ॥ ४ ॥ श्रोजं

खं घाणंप्रथिवी रसोरसनेद्रियंजलं स्पर्शःस्पर्गिद्रयंत्वक्रवायुः दृष्टिश्वस्तुरिद्रयंतेजः श्रोत्रादीनांखादिगुणान्शब्दाद्गिपाहकत्वात्रवाद्यात्मकत्वं श्रोत्रादीनां

वाचासलोपपादनंदद्दांतक्षिःध्यर्थेम् नथाचायंत्रयांगः मेयमातारोसमानजातीयौपाह्यमाहकलात्शब्द्योत्रादिबद्दिति तथाचप्रमातुश्येतनाभिन्यतेनप्रमेयस्यापितथात्वमित्यद्वेतसिद्धिः ॥ ५ ।